Postimees

52. aastakäik.

Ilmub igal äripäewal.

Toimetuse ja talituse adress: „Postimehe“ toimetusele Tartu. — Wene keeli: Въ ред. газ. „Постимесъ“, Юрьевъ (Эстл.). Kõnetraat nr. 80. Telegrammi-adr.: Юрьевъ, Постимесъ.

Toimetuse kõnetunnid: Rüütli uul. nr. 9, lehe toimetuses, igal äripäewal kella 12—2 lõunal. Päätoimetaja kõnet. k. 12½—2.

Üksik nummer maksab 20 kop.

Tellida wõib lehte igast päewast alates kuni iga kuu wiimase päewani. Adressi muutmise korral saleb 10 kop. maksta ja wana adress üles anda. Saamata-jäänud numbrid saatab lehe toimetus ainult 14 päewa jooksul pärle numbri ilmumise maksutõendi järele. Käsikirjad, mitte kirjasaatjate poolt arwustamise hinna alla, kui neile tasunõudmine pääle on kirjutatud. Sõnumid ja kirjeldusi tohib „Postimehest“ ainult halliikat ümetades wõtta.

Kuulutuste nonpareille-rida 20 kop., lehe eesotsas 60 k., waljaspool kodumaad kuulutuseküljel 30 kop., lehe eesotsas 1 rbl. 50 k.; laupäewiste kuulutamise hind kõrgemad. Kuulutusi kella 10 e. l. üles antud kuulutused ilmuwad wõimalikult selsamal päewal.

Nr. 3. **Pühapäewal, 24 (11.) weebruaril 1918.** **Nr. 3.**

Sisemisest kohusetundest

õhutuna peaks liikuma praegusel suurel filmapilgul küll iga kaaskodanik.

Ühine suur asi peaks siduma küll kõiki, kellel meie kodumaa saatus südames.

Ometi leidub inimesi, kellel selleks sihilikku tahtmist ei puudu, et wanu arweid jällegi diendama hakata. Puremise-tung ja nurgatagguse-poliitika, mis niisugusid isikuid ikka „tegewusele“ ajanud, kui aeg „paras“, kipub pääd tõstma. Hurraatamise joowastuseni minnakse, kui arwatakse oma julgeoleku mõttes selleks paras filmapilk käes olewat.

Meie ei köneleks sellest, kui nähtus ise küllalt wäljakutsuw poleks, et teda arwesse wõtta sääl kus see tarwilik.

Aeg on liig tõsine selleks, et lubada lõhkuwatel elementidel kohe oma õõnistamistööd alata. —

Pikka kaswanud on meie rahwuslikud wäärtused aadete kandel.

Wisa wõitlus ja wäsimata töö, mis seisakut ei tunne, on meid edasi nihutanud.

Sisemine kohusetunne, mis ühtegi tasu ei tea, on meie mehi liikuma pannud. Riisiko, eneseohwerdamine on igal sammul olnud, sest reaalse füüsilise jõu pääle pole kunagi lootust olnud toetada.

Ikka on meie rahwast tunne kaitsnud, et ta püüded puhtad, ta igatsused ausad.

Kui meie ruttu kaswanud ja oma sisemises küpsuses filmapilguni jõudnud, mis meid lubab ja kohustab eneste pääle kui iseseiswa rahwa pääle waatama, siis ärgu tuldagu teisalt upsaka isteadwusega oma tarkust meile pealesuruma.

Walitsewa rahwa käsutamise alt on meie wäikerahwas waba. Ei tarwitse temal ammugi mingisugust isalikku õpetust nüüd nendelt kuulama hakata, kes end ikkagi weel wäljawalituks wõimuesituseks pidada tahawad. Äraiganenud mõõdupuud ei wõi ju käesolewa aja kohta sugugi tarwitada. Wäewalla ja wõimu küsimusega kõike wäärtusliku pimedas joowastuses katta — oleks lausa kisendaw ülekohus inimsuse aate enese ees.

Wabaduse kõrge aade nõuab kaitset sääl, kus sisemise õiglustunde pääle waatamata wäline mõjuwõim selle awaldamiseks puudub.

Meilt rööwiti wäärtusi — meie wabadus, meie warandus — meilt wiidi mehed minema, wangistati ja wiidi minema rööwkombel meie rahwategelased, wiidi meie kaaskodanikud — Balti sakslased — teadmata kuhu, et kord pantidena neid madala ihaga rööwikute wastu wahetada.

Meie oleme ühise saatuse lapsed, ühise asja ohwrid. Kes seisukorda õige ja ausa pilguga hindab, tunnistab, et pääle käputäie opportuun-isikuid ja enamlise hingelaadiga woole kõik meie poliitilised ja ühiskondlised woolud ja nende kandwad jõud kodumaa saatuse pärast tõsise riisiko keerus on seisnud.

Ärgu olgu etteheiteid ei süüdistusi nüüd. Oleme kõrgemal igasugusest arwediendamisest ja talitame nüüd puhta südametunnistuse järele.

Ja see ütleb: Eesti waba rahwariik tohib otsida kõigi oma kodanikkude ühist toetust.

Meid siin Läänemere Põhjakaldal seob üks ühine siht ja nõue — wabad, iseseiswad olla! **A. B—n.**

Oma seisukoha selgitamiseks

meie wahekorra asjus Balti sakslusega oleme sunnitud sõna wõtma, kuigi see seisukoht pikkade aastate jooksul, kus „Postimees“ awalikust elust osa on wõtnud, selge küllalt peaks olema.

Wiimastel päewil on aga kaks Tartus ilmuwat Saksa ajalehte, A. v. Tiedeböhli ja Dr. E. Seraphimi toimetusel, meie wastu kahtlustawat tooni tarwitama hakanud. Olgugi et meie neid mõlemaid herrasid Balti saksluse enamuse mõtte kandjateks ei pea, on need lehed siiski ainukesed, mis Tartus Saksa keeles praegu ilmuwad. Ja sellepärast wõib arwamine tekkida, et see, mis sääl kirjutatakse, kõigi meie maa sakslaste arwamine on.

„Postimehele“ heidetakse ette, et ta Balti sakste wastu ettewõetud metsikutest surweabinõudest waikides mööda olewat läinud, ja seda meelega (?) teinud, et ta ikka weel iseseiswusest kõnelewat, et ta meie maa seadusliikkude asutuste põhjale ennast toetawat jne.

Meie jätame selle hoovis puudutamata, kas see sünnis ja korrekt on praegusel filmapilgul sarnaste juttudega wälja tulla. See peaks aga Tartu Saksa lehtede toimetajatel ometigi teada olema, et „Postimees“, kes igajuguse wägiwalla wastu on, ka Balti aadelisoo wastu tarwituscle wõetud metsikuse ja tooruse kõige waljemalt hukka mõistab. Ja seda seisukohta on ka see erakond, kes ennast „Postimehe“ ümber on kogunud, selgesti juba awaldanud. Kui enamlaste wägiwallateod Balti sakste wastu algasid, siis awaldasid kõik Eesti suuremad poliitilised erakonnad — Eesti Demokraatline erakond, Maaliit, Töörerakond ja Eestimaa Sotsiaaldemokraatline erakond — selle wastu kõige kindlamat protesti. See protest ilmus omal ajal Tallinna lehtedes. Sel ajal oli „Postimees“ kinni, kuna aga Tartu Saksa lehed ikkagi weel ilmuda said. Kas see Tartu Saksa lehtede toimetajatel tõesti kahe silma wahele on jäänud?

Enamlaste hirmuwalitsuse all ei ole mitte üksi Balti aadel, waid niisama ka Eesti intelligents ja kõik iseseiswalt mõtlewad ringkonnad Eestis rängalt kannatanud. Wenemaa poole teele ei ole mitte üksi Balti aadeli soost liikmed, waid ka — seniste teadete järele — Walga, Wõru ja kõik Wiljandi Eesti seltskonna tegelased wiidud niisama on kümnete ja sadade kaupa Maaliidu ja Demokraatlise erakonna liikmeid maal kinni wõetud. Ja kaasawõetud ei ole mitte üksi Balti aadelisoo, waid ka eestlaste waewaga kogutud raha ja wara.

„Postimeest“ on mitu korda rüüstatud ja kui metsloomad taga aetud, isegi siis, kui hrad A. v. Tiedeböhl ja E. Seraphim wõrdlemisi rahulikult kirjutada wõisid, üleüldise tagakiusamise ajal ei ole meie seda aga kunagi iseäralisel wälja tõsta püüdnud.

Ka heidetakse meile ette, et meie maa seadusliikkude esituste pääle ennast toetame. Mille pääle peame ennast siis toetame. Need asutused on ometi selsamal olusel walitud, nagu Saksa riigipäewgi, mille pääle ennast Saksa riigiwalitsus toetab! Kui linnawalitsus kõik wõimu linnas oma kätte wõtis, niisama maakonnawalitsus maal, pidime meie siis selle wastu üles astuma?! Seda ei ole kohalikud Saksa ringkonnadki teinud!

Ja wiimaks — meie iseseiswuse mõte. Mispärast meie seda siis just nüüd jätma peame? Põhjusmõtust, mis meie õigeks oleme tunnistanud, ei lahku meie ialgi! Sündigu ajutiselt mis tahes, rahwal jäägwad oma paleused ikkagi alles ja nende poole püüdmist ei tohi talle keegi ette heita. Ja seda ei tee ka Saksa riigiwalitsus, kes wististi mitte oma riigipoliitikat A. v. Tiedeböhli näpunäidete järele ajama ei saa.

Eestlased ja sakslased on Baltimaa põhjapoolses osas aastasadasid mitmesuguses wastekorras kõrwu elanud. Ja seda saawad nad ka tulewikus tegema. Sellepärast jäägu igasugused kahtlustamised eemale. Sotsiaalse õiguse eest wõitlemine kultuuriliste abinõudega — see on „Postimehe“ lipukiri olnud ja jääb ka selleks. Ja selle lipu alla wõiwad ennast kõik Baltimaa rahwused ennast koguda.

Rbn.

Tuulte keerus.

Iga äärmuse järele tuleb äärmus, iga tõusangu järele tuleb langemine, iga langemise järele tõusang. Kõik, mis on tõusnud liiga kõrgele, wajub äkki liiga sügawale, ja ümberpöördult. Seda õpetab ajalugu. Nii on sündinud alati ja wõib olla on see tõesti, mida muuta wõimata.

Ometi, inimesed teewad ajalugu. Üksikute sündmuste käik on juhitud üksikute inimeste teguwiisist ja üksikud inimesed üheskoos, juhitud ülcüldisest meeleolust, loowad ajakäigu samme.

Kui ajaloo käik, nagu fataalne paratamatus, on muutmata, siis on ometi muudetawad ja kõikuwad inimeste sammud, mis loowad ajalugu.

Inimeste sammud on juhitawad nii wõi teisiti, kuid nendest kõikuwaist inimeste sammest sünnib kõikumata ajalugu, mis ei ole ial nii kergesti muudetaw.

Sellepärast, kistes suuril ajaloolistel aegil kesk kodumaa tuulekeerdu, waligem õigeid samme, et õieti kujuneks meie ajalookäik!

Meie ümber on selgusetus, meie tulewik on tume, kuid pidagem kinni iseendast, pidagem kinni nendest wäärtustest, mis alati oleme kannud iseendas isamaa altarile! Jäägem truuks iseendale, sest meie, üksikud isikud, loome ühiskonna, ja ühiskonna ühine sisemine tuli, sisemine idee loob kodumaa tulewiku.

Tõsine Eesti wabameelne demokraatia, kellele alati kallis on kodumaa tulewik, kes kodumaa päästmiseks walmis on unustama kõik parteilikud ja isiklikud lahkuminekud, wabameelse Eesti waimuilma edustaja seltskond, hoia puhtad omad waimlised ideed, kui meie üle on kiimas nii mitmesugused tuuled!

Seistes kesk aegade tuulekeerdu, ei tea meie weel kindlasti, misfugune tulewik kujuneb meile, kuid meie teame üht: Mis ial ka juhtuks Eestis, — Eesti demokraatline rahwas peab truuks jääma neile demokraatlisile põhjusmõttile, mille läbi meie alati oleme püüdnud parandada oma põlwe! Eesti wabameelsem waimuilm ei lase end kõigutada mingisugustest tuultest, ei wälistest, ei sisemistest, ei paremaist, ei pahemaist, waid saab juhtima oma ajalugu ikka neil põhjusmõttil, mida ta alati endas on kannud.

Rewolutsiooni torm on käinud üle meie. Ta on meid rüüstanud ja wägistanud, kuid ta on ka puhastanud õhku. Ta on õpetanud meid wabalt mõtlema ja meie ette üles seadnud wabaduse põhjusmõtted.

Nüüd ei tohi kohalikud päewasündmused õigust anda üksikuile inimestele mõtlemiseks, nagu oleks meie kodumaal mingisugune gurlus wõidule pääsnud. Ei, aeg on inimesed on uued. Ainult — tarwis on teada, mida tahetakse, tarwis on teada, mis on äärmine alla, mis on äärmine üles, ning mis on keskkoht — tõsine demokraatlus ja wabameelsus

Nende sihis edasi!

Tulgu meie pääle weel kõiki tormé pahemalt ja paremalt poolt: Ärgem unustagem omi wabu põhjusmõteid, ärgem saagem wanameelisteks, kuigi seda nõuaks aeg ja olud, ärgem langegem liiga alla, kuid ärgem tõuskem ka ial liiga kõrgele, sest see kisub alla, kisub põhja. Tundkem isend! Usaldagem isend! Sest kõik seisab meites enestes!

Meie loome oma ajalugu!

Richard Roht.

Isiklikud arwed.

Oodatawate filmapilkude läwel pöörame Eesti rahwa poole hüüdega, — laske oma tegusid paremal kui ka halwemal juhtumisel juhtida kõige kaimemast mõistusest ja paremast südametunnistusest.

Nimelt ärgu unustagu meil üksikud parteid ja rahwakihid seda, et Saksa wõimu tulekul meie kõik wõidetuna wõitja korra nõuete alla langeme. Nii ühelt kui teiselt nõuab kaine kodaniku meel korralikku allaandmist nendele määrustele, mis uus walitsus meile ette kirjutab.

Üht peetagu aga meeles: ärgu hakatagu siis meie rewolutsiooni päiwil sündinud parteidewahelisi isiklikke arweid diendama. Rewolutsiooni päewade awarad wõimalused kistusid kaasa paljuid wähem kaimemaid ja wähem mõtlewamaid inimesi tegudele, mis reaktsiooni silmis õigeksmõistmist ei leia. Iga rewolutsioon muutub poliitiliselt küpsmata rahwa kätes korratumaks ahnitsemise liikumiseks sellel silmapilgul, kui rewolutsioon kõrgema palawiku punktini jõuab, ja mõistetaw on, et ka Wenemaa rewolutsioon oma 42° palawikuni jõudis, iseäranis silmaspidades asjaolu, kuidas Wene rewolutsiooni juhtide juures määratute kõlawaõnnaliste tõusmiste ja resolutsioonide kõrwal nii haletsemisewäärt nõrk oli rewolutsioonilise riikliku organiseerimise anne.

Üksikud osad meie rahwast, üles kihutatud ühest ja teisest lubamisest ja tõotusest — need lubasid ju paradiisi üles ehitada kõigist kaimematest mõtteawaldustest hoolimata, tormas kaasa nii mitmelegi sammule, mis teistele kahju tõi. Kuid kahjusaajad, rahustagem nüüd oma meeli — nii mitmegi samm oli pime samm, nii pime, et see nendele enestele kallim maksma on tulnud kui mõnelegi nendest, kes nüüd walmis on wälise wõimu pääle lootes oma isiklikke arweid diendama.

Olgem poliitilised wastased, kuid hoidkem oma südametunnistus puhas! Meie oleme küllalt üksteisele etteheiteid teinud selles, kuidas meie poliitilist wõitlust pidades küllalt kultuurilised ei suutnud olla, kuidas meie wõimu pääle toetades isegi oma inimliku kultuuri unustame jne. Need Eesti ringkonnad, kellel tulewases olukorras ehk kindlam jalgealune, ei tohiks ialgi sellele platwormile ajuda, millepärast ta alles hiljuti teiji nii terawalt arwustas.

Rahwusliste paleuste nimel, elu paratamatu traagika nimel ärgu hõrgu arwediendamise isuskäsi need, kellel warsti ehk parem wõimalus hingamiseks on. Rahwa ajaloo silmis on see kurb ja wäikline.

Rasmus Kangro-Pool.

Mis peab Eesti Asutawast Kogust saama?

Imelik: 28. jaanuaril pandi Eesti Asutawa Kogu walimised seisma, millest igaühel selge oli, et Asutaw Kogu enamlaste meelehaaks üldse kokku ei astu, ja kõige selle kohta ei ole Eesti awalik arwamine seni mingisugust seisukohta awaldanud. Kas tõesti ei leidnud teesid, et laiade hulkade otsust selle toorema wägiwalla kohta kogu ilmale awaldada?

Niisugune wõiks kõlada etteheide meile kõigile, kes meie ei läinud enamlaste lipu all.

Peab ütlema: wõimalusi ennast awaldada ei olnud palju. Weel enam — neid ei olnud peaaegu mitte. Ühtegi sõna ei pääsenud ilma ette, mis ei meeldinud enamlastele. Igasugused katsed ajakirjanduse alal kukkusid juba enne tegemist wette. Nii sumbunud õhku ei ole wist üksi inimene ka kõige kangematel reaktsiooni päiwil sisse hinganud, kui Eesti rahwas käputäie enamlaste meelewalla all. Suruda nad oskawad, seda peab nende kiituseks tunnistama.

Kuid ma arwan, mitte selles ei seisa päätähtsus, kuipalju meie surwest hoolimata oleksime wõinud ja pidanud häält tõstma. Meie sisemiseks kandejõuks oli Eesti Asutawa Kogu walimistel juhtmõte: mitte teistele ei wali meie oma Asutawat Kogu, teiste käest ei taha meie ka wahelesegamist Eesti rahwa asjadesse. Sest Eesti Asutawa Kogu kõrge mõte seisis ainult meie enesemääramise wankumata alusel. Siin ei ole wõõrastel mingisugust tegemist. Seesama mõte kannab praegusel filmapilgul kogu rahwa tõsiseid aateid: ärgu segagu wõõrad ennast meie enesemääramisesse.

See seisukoht ei kõigu ka praegu mitte, praegu, kus Saksa sõjawäed iga filmapilk meid walitsema wõiwad ilmuda.

Praegusel filmapilgul oleme meie weel waba rahwas, kes ei wõi jätta seda tunnistamast, mille poole ta kogu omas arenemises kui elulise tõe poole on püüdnud: iseseisew Eesti!

Meie ei tea weel, misfugused on wabaduse-mõisted Saksa wõimudel okkupeeritud Baltimaal. Neid saame wististi liigagi wara teada. See aga meie seisukohta Eesti Asutawa Kogu walimise asjus ei muuda. Meie jääme nõudmise juure, et suurriigid omi kõlawaid lubadusi wäikeraaste enesemääramise õigusest ka teos austama peawad ja walimiste lõpulewiimist mitte ei takista.

Ilma Asutawa Koguta ei ole wõimalik kogu rahwa õiglast tahtmist awaldada. Päälegi jõudsid walimised Eestis peaaegu juba lõpule. Enamlaste osa ei ulatanud, nii palju kui seda suuremate keskkohtade järele otsustada wõib, kusagil üle ühe kolmandiku terwest arwust.

Seesama asjaolu andis ka põhjust walimisi üleüldse ära lõpetada.

Nii pea, kui seisukord wähegi selgub ja kindel kord maal maksma pandud, tulewad Eesti Asutawa Kogu walimised neis kohtades, kus nad pooleli jäid, otsekohe lõpule wiia.

Eesti Asutaw Kogu peab kokku astuma, teda on meile tarwis!

Teist seisukohta ei wõi olla rahwa suurel enamusel. **Joh. Wiik.**

Rahuläbirääkimised Peterburi walitsuse ja keskriikide wahel.

Jaanuari-kuu teisel poolel wana kalendri järele pidasid Trotski ja teised Wene enamlaste saadikud keskriikide asemikkudega Brest-Litowskis rahu pärast uuesti nõu, ilma et nad nendega ühendusele olekski jõudnud. Kühlmann ja Czernin nõudsid wana wiisi, et keskriikide wägi wõidetud maadele, see on Kura-, Leedumaale j. n. e., edasi peab jääma ja Wenemaa keskriikidele tasu peab maksma, mille suurus wenelaste rehkenduse järele 4 kuni 8 miljardi rubla wõiks olla.

Trotski ja ta seltsimehed arwasid, et nad „annekssioonilist rahu“ wastu ei wõi wõtta, kuulutasid aga sellest hoolimata sõja keskriikidega lõpetatuks, ses hääs usus, et need riigid Wenemaale, kes rahu tahab pidada ja oma wäe laiale saadab, kallale ei julge tungida. Nemad panid oma lootuse keskriikide töölliste pääle, kellest nad arwasid, et nad niisugusel korral suurt rewolutsiooni algawad. Aga nagu palju teisi enamlaste lootusi tühja jäänud, oli lugu ka sellega: Saksa ja Austria töölised ei mõtelnudki rewolutsiooni algamise pääle, kui Saksa sõjawägi paljusid teesid mööda Wenemaa südame poole edasi liikuma hakkas.

Wene „rahwakommissaride“ walitsus ei leidnud enam paremat nõu, kui keskriikidele traadi teel teatada, et ta nende rahutingimised wastu wõtab. Aga esiotsa ei ole see sakslaste edasitungimist peatanud. Berlinist on Peterburisse teatatud, nõukogude walitsus saatku neile oma soowid kirjalikult kätte.

Lähemalt juutstab sellest järgmine sõnum: Tauria palees saadi 19. (6.) weebruaril Berlinist tulnud raadio-telegramm kätte, mis wastuseks kommissaride nõukogude seletuse pääle on saadetud, et tema nende tingimistega rahu tahab teha, mis Saksamaa Brest-Litowskis ette on pannud. Selle telegrammi sisu on järgmine: Saksalased ütlewad, nemad ei olla kindlad, kas kommissaride seletus õige olla; nemad kahtlewat, kas Lenin ja Trotski talle ise olla alla kirjutanud, ja ei wõiwat enne mingit wastust anda, kui nõukogude walitsus kirjalikult olla kinnitanud, et ta walmis olla keskriikidega erarahu tegema.

Öö wastu 20. (7.) weebruari saatis siis nõukogude walitsus iseäralise saadiku kirjaliku seletusega, mis walitsuse kinnisel koosolekul 19. (6.) weebruaril wastu wõetud, Dwinski.

Kõiksugu

ametnikkudele ja teenijatele

hakkab laiemal alusel uuesti **kohtasid muretsema**

P. John Cook & Co.

kontori Tartu osakond **Suurturg nr. 12.** Awatud kella 10—4.

Osakonnad **Tallinnas, Pärnus** ja **Riias.**

Talusid ja majasid

ostab ja maksab wäga hääd hinda

Cook & Co. kontor,

Suurturg 12. Awatud kella 10—4 p. l.

Saksa rahutingimised.

Nagu meie kindlast hallikan cauleme, on Saksamaa Wenemaale uued rahutingimised ette pannud, kus pääle muu nõutakse, et **Eesti- ja Liimimaale Saksa politsei** seataks, kuni sääl korralikud ajutised töed tegema hakkawad.

Ukraina wabariigiga peab nõukogude walitsus rahu tegema.

Ukrainast ja Soomemaalt tulewad Wene wäed wälja wiia.

Saksamaal ja Saksa sõjawäe käes olewatel maadel ei tohi nõukogude walitsus poliitilist kihutusetöö teha.

Sellestsamast hallikast saadud sõnum teatab neist rahutingimistest weel:

Wene wägi ja punane kaardiwägi lahkuwad Liiwi- ning Eestimaalt otsekohe. Nende asemele astub Saksa politsei, kuni sääl julgeolek walitsema hakkab. Kõik inimesed, kes poliitiliste põhjuste pärast wangi wõetud, tulewad otsekohe wabastada.

Kohad, mis Wenemaa asemikkudele Brestis ettepandud jooneft läänepool, ei käi enam Wenemaa kaitse alla. Dwinski kohal nihutatakse see joon ida poole, kuni Kuramaa idapiirini. Wenemaa ei tohi sellest jooneft läänepool asuwate maade sisemiste asjade wahele segada. Nende saatuse tahowad Saksamaa ja Austria-Ungari kindlaks määrata.

Wene sõjawägi, ka need osad, mis nüüdne walitsus ajutanud, saadetakse otsekohe täiesti laiali.

Muistal, Läänering Jäämeel asuwad Wene laewad wiiakse kas otsekohe Wene sadamatesse, kuni üleüldine rahu on tehtud, wõi nad peawad sõjariistad ära andma. See käib ka sõpruseriikide laewade kohta, mis Wene walitsuse wõimu piirkonnas asuwad. Jäämeri jääb piiratuks, kuni üleüldine rahu tehakse.

Wene- ja Saksamaa wahel hakkab 1904. aastal tehtud kaubaleping jälle maksma. Uue kaubalepingu tegemisel tulewad wähemalt kuni 1925. aasta lõpuni kõige paremad tingimised lubada.

Lõpuks ütleb Saksamaa wastus, millele wäliste asjade riigisekretär von Kühlmann 21. (8.) weebruaril alla kirjutanud: Need tingimised tulewad 8 tunni jooksul wastuwõtta. Wenemaa wolinikud peawad otsekohe Bresti sõitma ja sääl rahulepingule kolme päewa jooksul alla kirjutama. Kinnitada tuleb see leping kahe nädali jooksul.

Wenemaalt

Mis teewad Peterburi kommissarid.

Enamlaste rahulootused on nurja läinud. Liig hilja said nemad Saksamaa sõjakusest aru. Ja Wenemaa rewolutsioonile on see õnnetuseks, et parematel wõitlejatel ja arukamatel rewolutsiooni sõpradel õigel ajal suu kinni suluti. Rewolutsioon muutus massuks, ahnus läks kuulmataks, mis ime nüüd, kui terwet Wenemaa rewolutsiooni kurb saatus ootab.

Rahwakomissarid olid lõpuks, kui muud midagi üle ei jäänud, walmis igasugusele Saksamaa rahutingimisele alla kirjutama, kuid said Saksamaa poolt õige ootamata wastuse.

Nüüd on enamlaste komissarid pöörnud rahwa poole uue üleskutsega, mis on täis ahastust, aga ühtlasi ka mõtlejatele ringkondadele natukene kurb ja lapsik.

Üleskutses tähendatakse, kuidas komissarid kõik on teinud, et sõda lõpetada. Nüüd tungib aga Saksamaa edasi ja meie wäed taganewad ilma wastuhakkamata. Et päästa rewolutsiooni ja maad wiimasest wiletsusest, otsustasime igajuguselle rahutingimisele alla kirjutada.

Meie tahame rahu ja ootame seda, kuid meie peame ka wastuhakkamiseks walmis

olema. Sellepärast kutsub kommissariide walitsus kõiki Wene wägesid endid uuesti korraldama. Kõik korrakagedad inimesed, hulgused, mõrdõõrid ja argpüksid peawad sõjawäest halastamata waljusega eemale tõrjutud saama ja igal wastuhakkamisel maapinnalt häwitama. Kõik tööta töölised peawad endid punaseks wäeks organiseerima. Kodanlased, kes tsaari ja Kerenski walitsuse ajal [illegible] uuenemisest eemale jäid, peawad kohale kutsutud saama kõige halastamata obinõudega.

Sõjawäes peab walitsema kõige karmim distsipliin. Nii kaitseme revolutsiooni wiimase were tilgani.

Sedawiisi on püha sõda wälja kuulutatud. Wenemaa, kes enne distsiplinist tähtsusest sõjawäes aru ei saanud, waid revolutsiooniga palju lohakust wabandas, tahab nüüd korda luua ja waljusega wõidelda. Kas suudab ta seda? Kas ei olnud warem nende filmis korra nõue ainult kodanlane konks?

Mis põllumees peab tegema?

Sellepääle waatamata, et meie poliitilises elus suurte muudatuste keerus seisame, peab elu maal — põllumajanduslistel aladel — täiesti endiselt rahulikuks jääma.

See hädaoht, mida enamlaste walitsus meie põllumajandusele ähwardas tuua ja ralt juba sellega tõigi, et palju häid tõukoemi, iseäranis meie mõitates, ära häwitati, on nüüd mööda läinud.

Misjuguste raskuste eel ka meie nüüd ei seisaks, on üks asi wist küll kaunis kindel: meie põllumajanduslist kultuuratööd ei häwitata mitte ära. Wõib olla, et see weel kõigniesti suuremat toetust leiab kui enne.

Selle pärast on tähtjas, et põllumehed ise ka omi töid, poliitiliste muudatuste keerus, saatuse hooleks ei ätaks, omis töis mitte üksküdlased ei oleks.

[illegible] ühisettewõtted, nagu kontroll- [illegible] ja muud ühisused, [illegible]. Neil wõib lähemas [illegible]tsus olla kui mete seda [illegible]ne, kuna kindel on, et [illegible] kunagi kahju ei ole. [illegible]gewuses tulla lasta, [illegible]b olla kahjatsema saama.

Kontroll-as[illegible] [illegible]dgu oma kohtadele edasi ja püüdku põllumeestele põllumajandusjes ajakohaseid juhatusi anda, sest seda teha lubab nende kuiseline ettewalmistus sellel alal.

Wõib olla, et meil edaspidi kõige suuremaks wõitluse abinduks oma Eesti olemasolemise eest hoolas ja hästi korraldatud töö põllumajandujes jääbki. Hää on siis, kui meie endine alus katkestamata alles on.

Põllumehed, kes ennegi kandew Eesti jõud on olnud, jäägu selleks ka edaspidi oma rahuliku ja korraldatud töö läbi, olgu siis olu tingimised mistugused tahes!

Kontrollinspektor P. Kallit.

Eesti Demokraatliku bloki esitajatele Tartumaa waldades.

Enamlaste walitsuse lõunapoolsik jurwe ei takistanud mitte üksi erakondlist tööd kohtade pääl, waid halwas ka kirjawahetuse kõrkku ja walla asjakondade wahel. Iseäranis walusalt puudutas see Eesti Maarahwa Liitu, kelle tegewus pääasjalikult maal aseneb, kusjuures aga wallawalitsused ühes kohaliku postitalitusega „ülewõetud“ olid ja sellega ühenduses kirjawahetuse saladusest, nagu muudestki kodanlisest wabadustest, mõnelpool palju ei küsitud.

Nüüd, kus wada sõna jälle wõimalik, oleks Demokraatliku bloki, otsekohesel joonel aga Maarahwa Liidu tegelastele kohtade pääl järgmist meele tuletada.

Suurelt osalt on see just teie teemus, et taluperemehed igalpool kindlasti rüüstamiste ja igasugu „ülewõtmiste“ wastu olid, kõige sagedasti seesuguste nähtuste wastu tõesti awalikult kõige waljumat protesti awaldades. Seesugune samm meie talupoegade poolt, kellel ometi kohalikkude suurpõllupidajatega kõige rohkem huwide lahkuminekut olnud, annab meie talurahwa kõrgest kultuurilisest tasapinnast terwe ilma ees kõige parema tunnistuse ja õigustab teda meie maa edaspidise saatuse äramääramise juures otsustawat sõna kaasa rääkima.

Seesugust suurtsugusust näidatagu üles ka oma eilaste wastaste wastu. Ärgu antagu maad madalate kättemaksmise tungile. Kus tarwis, räägitagu tõtt ja ainult tõtt, ja kui tõde mõnele walus, siis ei ole sääl midagi parata! Kuid põhjendamata kahtlustustel ärgu olgu mingit aset, saadagu inimeste nõrkustest ja puudustest aru ja hoitagu seda eest, et kellegi kõte külge ilmsüüta were lõhna ei jääks!

Ühes sellega pidagu igaüks meeles, et meie suured sotsiaalsed uuendused, nagu need meie programmis ette nähtud, paratamatad on ja et meie nende teostamiseks igasugustes oludes edasi wõitlema saame.

E. M. L. Tartu maakonna esimees R. Hansson.

Läbi õitsad Wene sõjawäed.

Wene sõjawägi taganeb — wõitluseta ning rahulikult, kui läheks pärast waewarikat sõdimist kõju. Soldatid istuwad koormatel ning liiguwad kiirelt Peterburi poole, meie linnast peatawata. Nendel on rutt ning nad on üksköikised sõja wastu. Taganewad tõkkikutes salka es, toidutagawarasid kaasa wõttes ning laskemoona ja sõjariistu kohale jättes. Nende wooridel on ainult tapetuid loomi ja leiba näha, mis arwatawasti teel olewatest taludest ja alewitest riisutud. Niisugune on siis see revolutsiooniline sõjawägi, jäänused kord kuulsatest Peremõshli piirajatest ja Karpatide wõitjatest, jäänused kord distsiplineeritud sõjawäest, kes kord nii kindla jõuna esines ning kelle kangelaste tegudest jutustas terwe ilm. Kuuljad Siberi kütid istuwad wooridel kui wõidetud orjad, kes põgenewad isandate eest.

Nii taganesid ehk omal ajal Napoleoni sõjawäed, korratult, loomi setalt, waikselt, koorem koorma järele, saikkond salkkonna järele, küll jala, küll ratsa, küll sõites läbi lumeestelt riisutud wooridel. Kiirelt lähewad nad linna, kui olekside sakslaste sõjawäed kannul. Nad liiguwad edasi Wenemaa poole, [illegible] tee äärde põlewaid talusid. Nende taganemisel pole ming suurust korda, nende ainukeseks sihiks on [illegible] altmaalt wälja põgeneda ning sõgawamale Wenemaal jõuda. Kus näewad korda ning jõudu, jäält sõidawad ra ulikult läbi, sest nendel pole aega ega tahtmist panna elu kaalu pääle.

Sõda ning korralagedus on neid juba ammu ära tüüdanud, nõuda et räägiwad sõjast kui olnud asjast. Keegi ei mõtle enam sõja pääle, igaüks loeb wastuhakkamist naeruwäärseks ja asjataks, sest sõda olla lõpetatud. Tulgu sakslased, wõiku Baltimaa, wõiku Wenemaa päälinn, wõiku pool püha Wenemaad, see ei huwita neid põrmugi. Walitsus eksperimenteeris riigiga ning sõjamehed eksperimenteeriwad sakslastega: kumb wõledam jooksma. Huwitaw sport kuuwal ajal. Wenemaa lagendikud ning laaned on aga laiud, kus weel küllalt wõib katsuda sõõri!

Ainult revolutsiooni wastu tuntakse weel wähe huwitust. Räägitakse enamlaste tuttawaid hüüdsõnu, et Saksa rahwas ei taha sõdida, et proletariaat ei tule proletariaadi wastu. Ikka loodetakse weel, et enamlaste hirmuwalitsus ning korralagedus wõib päästa püha Wenemaad. See ongi loomulik, sest enamlaste hirmuwalitsus ja korralagedus on annud sõjawäele talitada nii, nagu nad ise soowiwad. Aga nende soow on ära minna tagasi Wenemaale, kust nad tulnud. Päälinnast aga tulewad waimustawad kõsud, kus uut punast sõjawäge kõstakse asutada, wõõsundus maksma panna ning kodanlisi wastuõõrkujaid waljult surmanuhtluseega karistada. Nagu see aitaks! Nagu see paneks piiri taganewatele Wene sõjawägedele, keda ei huwita enam mingisugune sõda, wastuhakkamine. Sõja lõpetamisest ning mõttetusest on nii palju räägitud, sõjawägi on sihikindlalt sõjawõimetuks tehtud, isege demobilisatsioon on wälja kuulutatud ning nüüd juba teisel päewal kuulutatakse püha-sõda wälja ning kästakse uuesti sõdida!

Wene sõjawäe armetud riismed wastawad dekreetide pääle rahuliku põgenemisega. Ikka sügawamale tungiwad nad Wenemaale tagasi, jättes frondi kaitsmata. Wõtawad rutuga toidutagawarad kaasa ning liiguwad kiirelt edasi, naerdes Wene walitsuse dekreetide üle. Wene sõjawägi on üteinud oma wiimase sõna.

Neid huwitawad käesolewal filmapilgul palju rohkem riisumised, talude ja waksalite põletamised, teede asjata rikkumised. Mis jaab aga Wenemaasi, see on kõrwaline küsimus.

Wenemaa läheneb oma tragöödia wiimasele waatusele. Ta on meid kaasa kiskunud keerusse, millest raske pääseda. Ta on rõõkinud rahwaste enesemääramisest, kuid hoidnud rahwaid raske hirmuwalitsuse all. Mis jünnib meiega? Mis jünnib Wenemaaga? On asjata loota, et meie aeg Wenemaale wõiks Minimid ja Pošharskid jünnitada. Ainem jünnitab ta raudseid diktaatorid. Sinna wiinudki Wene taganewad sõjawäe riismed.

Kohalikud teated

Saksa sõjawäed Tartus.

Täna kell pool 11 jõudsid Saksa sõjawäed meie linna. Raatuse juures wõtsid linna esitajad sakslasi wastu.

* * *

Ajalooline filmapilgul.

Kõigile kaaskodanikkele Eestis: mitte meelt heita, mitte lootust kaotada, esinegem tõsisel filmapilgul tõsiste riigi[illegible] danik eest!

Tartus, 24. (11.) weebr. 1918.

Adam Bachmann.

Päewakäsu nr. 5 täienduseks

teatab Tartu linnawalitsus, et 24 weebruaril s. a. tuleb rahwamiilitsasse üleskirjutamisele ilmuda kodanikkudel 20—30 aasta manduses. 30.—40-aastaste üleskirjutamine on samas korras 25. weebr. s. a.

Taganewad Wene wäed.

Nii pea kui Saksa wäed pääle waherahu lõppemist Walga pool edasi tulema hakkasid, saadi Tartus teada, et taganewad Wene wäed pääasjalikult Tartust läbiminewate teede kaudu Wenemaale pakkawad walguma. Odati peaaegu kogu 12. armee osasid Tartust läbi minewat. Osa wägesid ei taganenud neid teesid pidi ja pöörasid otsekohe Walgast Pihkwa pääle. 6. Siberi korpuse osad jäid Tartu ümbruskonda peatama, kuna woorid Tartust läbi sõitsid. Eila teatas 6. Siberi korpuse komandör, et korpus, õigemine korpuse jäänused lõpulikult on desorganiseeritud. Mehed jookenud laiali. Need, kes kohale jäid, juhiti, ilma et nad linna olekside saanud, otsekohe Emajõe teed pidi Oudowa poole.

Nii ei ole siis pääle moonawooride peaaegu ühtegi korralikku Wene osa läbi läinud. Wäed on enne linna tulekut laiali läinud ja ümbruskonnast kõrwalisi teesid mööda Wenemaa poole läinud.

Kord linnas

oli eila õõsel rahulik. Laiskmist ei olnud sugugi. Linnas liikusid miilitsapatrullid. Kõigi walitsalliikujate käest nõuti isikutunnistusi. Nagu meile teatakse, on eila õhtul Emajõe uul. olewas saunas keegi tätarlaps juhtuwa kuuli läbi surma saanud, mis aknast sisse jooksis.

Ka täna

ei ole Peterburist ajalehti ja posti tulnud. Peterburi sündmuste kohta liiguwad linnas igasugused kuulujutud, mil muidugi mingi sugust põhja all ei ole. Nii palju on teada, et Wenemaa päälinnas sakslaste kartusel ärewus õige suur on.

Oma lugejatele ja kirjasaatjatele.

Praeguste sündmuste tõttu on postitegewus meie linnas ja maal täiesti seismas, samati ei liigu ka raudtee rongid. Nii ei ole siis meil mitte wõimalik lehte linnast wäljapoole saata, ega ümbruskonnast sõnumid saada. Sellepärast palume oma kirjasaatjaid uusmate sündmuste kohta erateel sõnumid saata ja lugejaid, et nad lehtedele järele saatmist ise korraldaksid.

Aupaklikult

„Postimehe“ toimetus ja talitus.

Uuemad teated

Wene-Kunstes

wõetud kohalikud elanikud paar sääl wõimul olnud enamlast kinni, kes suureme rahasummaga katsund ära põgeneda. Neilt saadi 47.000 rbl kätte, mis walla kassast, pearist mõisast ja wõtisimisteel Tartu toiduskomitest oli saadud.

Tallinnast

teatati täna hommikul traaditeel, et mõned Saksa wäeosad eila Kappu-Kohilas on olnud, sõidu aga jälle mõni wersti tagasi läinud.

Ainult olewat Tallinnas weel wõimul. Teda olewat eila õhtul Petrogradist telegrafi kaudu läbirääkimistele kutsutud, ei olewat aga tulnud.

Punasekaardi mehed wiinud posti saadetuste kassast (переводная касса) 25.000 rbl. ära

Raktest

teatati, et sääl punasekaart laiali on antud. Wõim on endiste organisatsioonide kätte läinud.

Wastutaw toimetaja A. Bachmann.
W. Hansson P. Pöld
Trükitud E. K. Ü. Postimehe trükikoja.

Dr. R. Loamann.
Haigete wastuwõtmine iga päew kella 9—10 e. l.
Jaakobi u. L. nr. 6, 1 kord.

Ammaemand
E. Tsomson
kauaaegse praktikaga ämmaemaestarahwastele nõu ja abi. Aleksandri uul. nr. 21, kort 4.

Annan wada linna- kui ka maelanikudele et olen
kullasepa- ja tellasepa töötoa
awanud. Ta andan rutu ja hästi kõikisugu kulla- ja hõbeesju, teen ka uusi kulla- ja lauatusejõrmusteid, müüdame waranduse ka taskuu- ja seina-kellasid, nõd kõrwarit ja hõimad parajad. Ostan wana kulda ja hõbedat.
Nr 14. Rüütli uul. Nr. 14.
J. Sokk.

Tiiwklawer, pianino, kirjutuslaud, saali garnituurid on kohe müüa
Cook ja Co. kontori ladus, Rüütli uul. nr. 2. Pwat. kl 2—4.

Treimise ja hambaratiste
frõimile tööd korralahutaja parandamise ja muud mehaanika tööd wõtab wastu töötuba „Experimentator“, Lõõtsa u. nr. 5, telefon nr. 337.

Regi
on müüa. Uus uul nr. 9.

Hobune ära warastatud.
Tartus Maarjamõisa ja Peterburi maantee pikkonnas 23. (10.) weebr. p. L. kella 5 ajal warastatud sinikas-hall suur 6-aasta e mõõra ära. Kel, mis pahemat pool, on wa[illegible] ja musamari saba. Seespool põlwe jalgadel on werepunased. Hobune oli rei ees. Tema hind on 1000 rubla. Kes omanikule, Jaan Martinsile Tartus Wladimiri uul nr. 15 teadet teada annab, saab head wastu.

Tartu Sõjatöõstuse Komitee
palub kõiki meistrid kolme päewa jooksul komiteesse tulla ja siin üles anda oma walmis ja poolwalmis tööd ja komiteele teatada omi lõpuarwe, mis neil komiteelt seega saada on.

Aleks. Frederkingi seebitehas.
Asutatud 1849. a.
Et seebi hind praeguste asjaolude tõttu wäga tõusnud on ja weelgi tõuseb, siis soowitame tarwitajatele wiibimata tagawaraks wõtta:
Pesu seepi, Toilett-seepisid Rohelist seepi ja Pesu soodat.
Päälabud: Wabriku poodis, Aleksandri uul. nr. 42. Petrogradi rohupoes, Petrogradi uul. nr. 6. Kõnetraat 125. Rüütli uul. 10, kõnetraat 362.
Omanik ja kaup. J. Lill ja A. Sakk

Kamfoli, Sõimatiwi (Cupr. sulfur.) Sõrgi musta (Ferrum. sulfur.)
on saada Tähe uul. nr. 63, apteegi magasinist.
Austusega J. A. Reland.

Korter
3 tuba ja köök on kohe müüa. Jaakobi uul. 6.

Wähe parandatud
Tiiwklawer
on müüa. Rüütli uul. nr. 12, kt. 1.

Tellijatele, lugejatele, kirjasaatjatele.

Päewal. „Postimees“

käib jälle edasi.

Tellimine on awatud, wärskete ja wäärtusliste sõnumite eest oleme tänulikud. „Postimees“ püüab ka praegusel erakordsel ajal kindlas ühenduses olla oma mõttesõsarlistega üle kodumaa.

„Postimees“ maksab:

	postiga:	postita:
1 kuu pääle	3 rbl. — kop.	2 rbl. 70 kop.
2 „ „	6 „ — „	5 „ 40 „
3 „ „	8 „ — „	7 „ 10 „

Aupaklikult

„Postimehe“ toimetaja ja wäljaandja.